

Petar Miloradović

OPREZNA PITANJA

AGNES

Odjednom sve što je progovorilo
zarotiralo je smislom,
kroz šume,
kroz kraguje i druge ptice.

Pokaži mi se, javljam se,
između ostalih.

Znao sam noge moraju proći
tamno blato slanih njiva –
dotakni tamaris reći ću ti: so.

Iščekivao sam malo otkriće,
otvorio sam pismo i pročitao:
Za predah između koncerata – Agnes.

Mario za snegom muzike,
dozivanjem jagnjeta u polju
i rečima majke-babe.

Razmišljao sam o mrtvoj zemlji,
kome li će glodati kosti?
Koja će nas sunca grejati?

Koje su cevi frule?
Kako potrčati i poleteti u pesmu?
Čije otkriće su krila?
Da li će precvetati krinke?
Hoću li moći da Ti prepoznam lica?

BAŠTA

Kako nekog mogu da rastrgnu srne;
zašto te je poljubilo crno jagnje;
koliko je zaista veliki carić –
sve to doznao sam u bašti.

I još:
video sam duboke tragove, naivne prizore
i čuo slab vetar,
večernje nijanse cvrkuta.

Odgovori, iskovane potkovice,
sporo dostignuti oblici lire,
otvorene utrobe, materice,
spomenuli su se tu, za stolom, u rajeovima bilja.

Zamenili smo bledu mušemu,
mapu našeg života,
okrznutu svake godine na rubovima –
povukle su se sve slike negde.

(Ko nam je za promenu poklonio mandalu,
istočnjački štampan kosmos,
srdačno mu zahvaljujem.)

Pakovao sam jednostavan alat,
srp okretao levo, desno –
pitanja i dalje imao u rukama,
odgovor za sebe zapisivao:

Lukavost smrti objavljuje se preko naivnih njuškica;
ljubav je uvek pesma na visini
i let je u krilu veće ptice.
Koliko glasova možemo čuti?

ROTKO

Davno skočio sam sa broda
 u otvoreno more
 jezik planine
 ušao sam u tu sliku
 ono što si i Ti pročitao
 intuicijom dokučio gorko
 seme obične kajsije
 crveni plamen
 i ružu
 liniju pučine
 nedokučiv početak neba
 ko je uhapšen u apstraktnom
 prešao granicu boja
 osetio blizinu drugog
 Šta je veliko
 a šta ogromno
 intimno
 ko Te je dodirnuo
 zaigrao je u tragediji
 osmehnuo se u kapeli

ZLATNI LISTIĆI

Pulsira mi negde u uhu
 izgubljeno daleko carstvo.
 Tu gde leži prikaz svete planine,
 kamen rubin.

Krenuli smo južno.

Na ulicama vergl,
 odgovor brave na muziku ključeva,
 iskršavao je i premeštao se dalje.

Tražio sam broj prenoćišta.

Slikarske četke šepurile su se u prodavnicama,
 vezani repovi konja u nekoj procesiji.
 Kružna platna dobovala su svojom prazninom.

Hiljade sunaca svetlucalo je na staklu,
da li su boje sveopšte mirisale
i koliko je bilo dovoljno za promenu?

Kapneš li,
neću moći da ti kažem
rezultat mešanja i sjedinjenja.
Jer previše je, jer ogromno je, stvarno.

Grčka slova bila su crne naočari
kroz koje posmatraš topljenje metala, blesak munja.

Drvenim daskama različitih dimenzija i oblika
moglo se kroz talase.

I kupio sam pedeset zlatnih listića
za strpljivo glačanje i sjaj slika.
Razumeo sam vrednost saznanja,
cenu kovanja.

MOJ ROĐAK OMER

Svirao je na četiri žice sveta,
tiho posredovao u tonovima
i pažljivo postavljao pitanja.

Sedeo je na doksatima kao na doku
zagledan u naše vode,
isto more.

Pozvao sam ga da priđe
i tako smo se zbližili.

Usledili su dani muzike i pesme,
treptaj biljne, zelene radosti u nebu i plavetnilu.
To je bio naš rast, gotovo Dunav.

Pritoke sa svih širina u celom slivu,
čista himna.

Samo je epski bio rat.

Izrešetale su nas tačke sve –
nekome putokaze, drugima zabrane.

Ali postoje i druga zrna,
daleki pol i dubina.
I mi smo sitno seme.

Množe se i slažu novi glasovi.
Odjekuje trezor.

GRLICA

Zatekao sam te u vrtu
dok si upravljao baštenskim kolicima,
vibracije i odjekivanje zemlje
prenosio u govor.
Pogledao sam i pomislio:
Ko je umesio testo
i šta ti je rekla hlebna ptica
koju si doneo u šakama?
Oči su joj od biberovog zrna,
gorčina i ljutina u suzama.

Šta je zapisano,
da li se poredak stvari ruši?

Upućuješ oštrice,
oprezna pitanja:
„Šta bi o kaznama
rekao Petar?”

Pčele bruje u lipama,
olakšava nas zelenilo
i mirisi podižu sa tla.

Odlazemo iste džempere od vune,
pratimo crne ovce,
iskustva ponavljamo,
jednako udaljeni, paralelni –
traje razgovor –
zvučni san omorike
i otvorenih ruža.

Jutarnji hladni čaj.
Beležim minut vetra u krošnjama,
grlice let,
huk i sažetak svih pouka u pismu
kao pred hramom
i mrvom.
Teško je izgovoriti
sve što nadolazi u grlo.

STABLA

Gledamo imena urezana u stabla
njihov put gore u svetlo.
Crna su i sledeći put otići će više.

Ne možemo dosegnuti značenja tuge
u drugim srcima probodenim strelama –
upisao se imenjaka, dočrtao je poznanik,
prijateljica je ostavila inicijale.

Ne razumem rezanje tog taborišta,
oštrinu noževa, tupost sekira, ožiljke od lanca,
glasove koji traju.

Bavimo se svojim odnosima,
odškrinuli smo nedostupno:
Pročitao sam te,
a koga si ti prepoznala,
naslućivao sam.

Raž potapa leto,
doživeo sam šumsku kišu.
Preslišavamo se, biramo reči.
Bujicu razumemo, obilnost koju može dati.

Otvoren perorez nosio sam u džepu,
izrezao namotaje papira, prazno gnezdo osa.
Realnost o kojoj govorim napustila me je.

AMIŠ

Sreo sam te na uskoj stazi
 guraš teški starinski bicikl
 crn u ravnici
 mislio sam da si ti jedini amiš
 Kotrljaš se kiseonikom
 točak ti je i u telu
 zatežeš lanac
 rukovodiš sopstvenom zapregom
 principom u sebi
 zupčanicima
 modernih vremena
 pred kraj svih krajeva
 i vajanja
 ti koji radiš sa zemljom
 u kadru
 šesir ti je na glavi
 ukras leptir na ramenu
 na trodelnom odelu
 dodiruješ svojim kopljima kontinent
 gledaš u kameru
 to ti je služba
 i hleb i kora
 znaš kojim putem treba ići
 na raskrsnici
 tumačiš značenje dana
 račun
 kamen na prstenu
 prišao si prstu koji te poziva
 svakom znaš ime
 i teret koji nosi čitaš

OPUS DEI

Video sam lampu veću od sebe
 usmerenu ka drugima.

Kada si se oglasio
 produbio mi se dah.
 Ko se obratio meni
 pročitao je zapovesti
 i odleteo.

Prošao sam kroz slike,
velika tamna stakla
i korakom nazad
vratio se sebi.

Služenje je bilo u toku.
Ubrzale su se mašine.
Ušao sam u rumenilo.
Zagrmeli su zupčanici,
prebrojavali i pokretali
naše odnose,
pocrnela središta
osovine, orbite,
mehaniku kraljevina i kruna,
kristalnih zvezda.
Da li si mi kazao:
Čitajmo dok i ovde ne stigne mrak?

Svi smo platna,
prozori, okna.

SVEDOK

Divio si se prosjaku i beskućniku
hodao i otiskivao glasove u hlebu
uglasto pismo, duboko znanje, pismonošino oko.

Pomirio prirodu mača i klupko mačke
u preseku;
toplinu jagnjeta.

Milovao si hiljade klopki
a dao si mi vreme,
u samoći gram groma da pročitam.

Osvrtao sam se i raspitivao –
nije bilo odgovora, unutrašnjih glasova,
gde stojim, nisam znao.

Pozvao si me da gledamo zajedno smiraj,
najdalje odsjaje na vodi –
bez poverenja u mene jesi ćutao.

Izvesna mudrost
preobratila se i zašla iz dana –
hoće li se pojaviti drugde?

Imaš fenjer
u kojem носиš drhtavi plamen,
služiš i osvetljavaš večeru.

Predstoji ti veliki hod, kažeš –
kupi mrvice,
ako ne znaš drugačije.

Uzimam koliko mogu
svedok si,
dar ne umem da primim i nosim.

MALA SLOVA

Naselili smo se u plavim prozorima,
gledamo granice ka vodi,
talasima, česmi i malom jezeru.

Štite nas slike,
kolone leptira koje drže ivice sobe,
potezi soboslikara.

Gde nam je kuća
ne možemo uvek znati.

Ušli smo u vrtlog –
ko će mu reći stani?

Kada prebrojimo beli biserak
imaćemo i beli oblak,
sovu, prvu pticu.

Znamo ko smo,
dopustili smo zablude,
pogrešne poteze,
dostojno razvezali o svemu.

Tamo gde nas ne očekuju
značajno je ono o čemu govorimo.

Rukopis nam je takav,
čist vez, spor rad:

pišemo mala slova,
velika imena.

VISORAVAN ORLA

Svake godine odlazio si na planinu
i o tome usmeno svedočio.
Bio si u zlatnom satu
i kretanje boja opisivao.

Znali smo lavinu da ćeš čuti,
strmi potok preko kamena.

Zelenu knjigu iskustva
svele nijanse trave, lišća,
samo si okretao
i pokušao da njene tajne širiš.

Nekad si nacrtao kulu
sa otvorenim časovnikom,
vrtlogom na zvoniku
objasnio vreme.

Prema onome šta su ti govorili
upućivao si svako lice
zagledan u ogledalo u bunaru.
Sve si video.

Detaljno zarezima cirusa
raspirivao si pesmu,
u oblačice zapisao imena
i delove dijaloga
koje nismo čuli.

Potom su se i oni razvejali
i ostali tvoji i onoga
s kim si razgovarao i ćutao.

PODVIG

Podvig je dubok žar
nakon viskog plamena
orlovi planina
široke reke odraza
To je velika nada
rastuća oštrica
brza zvezda
neotkrivena kometa
Kraljević
To je brat bratu Bog
Svoj na svetu svom
Naivna slika jakih osećanja
čistina
guske i jezera
šeširdžija
Suva žuta ruža
kopriva
viseći most
muzika gorom
visoki grm
kotrljajući orijentir
deblo za splav
za tamu dolom
fizika rukom pisanih pisama
činovi solarnog kretanja

Uzdrhtao sam od jednostavnog i
inog:

A tvoj poštovalac piše:

Sve reči su podvig.